

II wojna światowa część 1. – lekcja powtórzeniowa

Tematy:

1. Agresja na Polskę.
2. Europa i świat w latach 1940 – 1943.
3. Wojna w latach 1943 – 1944.
4. Okupanci wobec Polaków.
5. Rzeczypospolita na uchodźstwie.

1. Daty:

Data	Wydarzenie
Historia Polski – temat 1, 4 i 5	
23.08.1939 r.	Zawarcie paktu Ribbentrop – Mołotow między III Rzeszą, a ZSRR .
25.08.1939 r.	Podpisanie polsko – brytyjskiego układu o wzajemnej pomocy – Wielka Brytania udzieliła Polsce oficjalnych gwarancji na wypadek agresji III Rzeszy.
1.09.1939 r.	Agresja III Rzeszy na Polskę. (Kryptonim „Fall Weiss”) Obrona Poczty Polskiej w Gdańsku. Bitwa pod Mokrą.
3.09.1939 r.	Wielka Brytania i Francja wypowiedziały Niemcom wojnę.
8-10.09.1939 r.	Obrona Wizny przez kpt. Władysława Raginisa.
9-18.09.1939 r.	Bitwa nad rzeką Bzurą – największa bitwa kampanii wrześniowej.
17.09.1939 r.	Agresja ZSRR na Polskę.
20-21.09.1939	Obrona Grodna przed Armią Czerwoną.
28.09.1939 r.	Kapitulacja Warszawy.
5.10.1939 r.	Bitwa pod Kockiem. Koniec kampanii wrześniowej.
28.09.1939 r.	Drugi układ Ribbentrop – Mołotow, który wprowadzał nowe rozgraniczenie stref wpływów między ZSRR, a III Rzeszą na linii rzek Pisa – Narew – Bug – San.
30.09.1939 r.	Powstanie, w Paryżu, rządu polskiego na emigracji i powołanie Władysława Raczkiewicza na Prezydenta RP na emigracji.
26.10.1939 r.	Utworzenie Generalnego Gubernatorstwa (GG).
1 i 2.11.1939 r.	Włączenie Zachodniej Białorusi i Zachodniej Ukrainy do ZSRR.
30.07.1941 r.	Zawarcie układu Sikorski – Majski; nawiązanie stosunków dyplomatycznych między rządem emigracyjnym a ZSRR.
14.08.1941 r.	Polsko – radziecka konwencja wojskowa, na mocy której powołano Armię Polską w ZSRR.
1942 r.	Ewakuowanie Armii Polskiej z ZSRR do Iranu
Kwiecień 1943	Komunikat niemiecki o odkryciu masowych grobów oficerów polskich w Katyniu.
25.04.1943 r.	Zerwanie stosunków między ZSRR a polskim rządem emigracyjnym.
Lipiec 1943 r.	Śmierć gen. Władysława Sikorskiego w katastrofie w Gibraltarze
Historia powszechna – przebieg wojny – temat 2 i 3	
30.11.1939 – 12.03.1940	Agresja ZSRR na Finlandię. Wojna zimowa – wojna radziecko – fińska.
9.04.1940 r.	Agresja III Rzeszy na Danię i Norwegię.
10.05.1940 r.	Agresja III Rzeszy na Belgię, Holandię, Luksemburg i Francję. (Kryptonim „Fall Gelb”)
10.06.1940 r.	Przystąpienie Włoch do wojny z Francją.
VI.1940 r.	Aneksja Litwy, Łotwy i Estonii przez ZSRR.
22.06.1940 r.	Kapitulacja Francji.
10.07 – 31.10.1940	Bitwa o Anglię.
28.10.1940 r.	Agresja Włoch na Grecję. Początek wojny w Afryce Północnej.

Maj 1941 r.	Kapitulacja wojsk włoskich w Somalii.
1941 r.	Do państw osi przystępują Węgry, Rumunia, Bułgaria i Słowacja.
6.04.1941 r.	Ofensywa niemiecka na Bałkanach – agresja na Jugosławię i Grecję.
23.04.1941 r.	Kapitulacja Grecji.
22.06.1941 r.	Agresja III Rzeszy na ZSRR. (Kryptonim „Fall Barbarossa”)
14.08.1941 r.	Podpisanie Karty Atlantycznej na pancerniku Prince of Wales przez USA i Wielką Brytanię.
30.07.1941 r.	Podpisanie układu Sikorski – Majski. Nawiązanie stosunków z ZSRR przez rząd na uchodźstwie.
7.12.1941 r.	Agresja Japonii na USA. Atak na Pearl Harbour.
Grudzień 1941	Powstrzymanie kampanii niemieckiej pod Moskwą.
22.12.1941 r.	Japonia zajmuje Hongkong, rządzony przez Brytyjczyków.
1.01.1942 r.	Podpisanie Deklaracji Narodów Zjednoczonych w Waszyngtonie przez kraje chcące walczyć z państwami osi. Powstaje Wielka Koalicja Antyfaszystowska.
Styczeń – luty 1942 r.	Kontrnatarcie Armii Czerwonej odrzuca wojska niemieckie spod Moskwy o 400 km.
7-8.05. 1942 r.	Bitwa na Morzu Koralowym między Japonią i USA. Zahamowanie agresji jap.
3-5.06.1942 r.	Bitwa o Midway, zakończona zwycięstwem USA.
22.06.1942 r.	Ofensywa niemiecka na Kaukaz.
VIII.1942 – II.1943	Obrona Stalingradu. Obrona ta jest uważana za moment zwrotny w II w. św.
23.10.-3.11.1942 r.	Bitwa pod El-Alamejn w Afryce Północnej zakończona klęską Afriki Korps.
8.11.1942.	Desant wojsk brytyjskich i amerykańskich w Afryce Północnej.
12.05.1943 r.	Kapitulacja wojsk niemieckich i włoskich w Afryce Północnej.
Lipiec 1943 r.	Desant wojsk alianckich na Sycylię. Ofensywa Armii Czerwonej pod Kurskiem (bitwa pancerna na Łuku Kurskim).
28.11.-1.12.1943	Konferencja Wielkiej Trójki w Teheranie.
Maj 1944 r.	II Korpus Polski zdobył Monte Cassino.
6.06.1944 r.	Lądowanie wojsk alianckich w Normandii (D-Day) Operacja „Overlord”.
Czerwiec 1944	Ofensywa Armii Czerwonej na Białorusi
1.08.1944 r.	Wybuch powstania warszawskiego.
VIII.1944 r.	Bitwa pod Falaise. Powstanie przeciwko Niemcom w Paryżu.

2. Pojęcia

Pojęcie	Opis
Blitzkrieg	Wojna błyskawiczna. Taktyka militarna III Rzeszy polegająca na błyskawicznym uderzeniu siłami zbrojnymi na dany kraj.
Dziwna wojna	Określenie działań wojennych Francji i Wielkiej Brytanii, które po wypowiedzeniu wojny Niemcom we wrześniu 1939 r. nie podjęły bezpośrednich działań zbrojnych lecz prowadziły wojnę propagandową.
Wojna zimowa	Wojna między ZSRR a Finlandią listopad 1939 r. – marzec 1940 r.
Państwo Vichy	Marionetkowe państwo francuskie, które powstało w lipcu 1940 r., po kapitulacji Francji. Rząd Vichy kolaborował z Niemcami.
Kolaboracja	Współpraca z nieprzyjacielem, okupantem.
Karta Atlantyczna	Deklaracja USA i Wielkiej Brytanii, podpisana w sierpniu 1940 r., która określała cele wojenne obu mocarstw i zasady, na jakich zamierzano ukształtować ład powojenny.
Wielka Trójka	Potoczna nazwa przywódców USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii, którzy podejmowali decyzje w ramach Wielkiej Koalicji Faszystowskiej, m.in. na konferencjach w Teheranie, Jałcie i Poczdamie.
Ustasze	Chorwaccy nacjonaliści, którzy współpracowali z Niemcami w Jugosławii

	podczas II wojny światowej.
Wilcze stado	Grupa niemieckich okrętów podwodnych, która atakowała konwój.
Konwój morski	Grupa statków płynąca w kilku kolumnach, chroniona przez eskadrę okrętów wojennych, której celem jest dostarczenie broni, surowców do kraju objętego działaniami wojennymi.
Taktyka żabich skoków	Taktyka walki wymyślona przez generała Douglasa MacArthura i wykorzystywana od 1943. Polegała ona na opanowywaniu po kolei strategicznie najważniejszych wysp na drodze do Japonii, przerywana przygotowaniem baz lotniczych i morskich na zdobytych terenach w celu zaatakowania następnego archipelagu. Przyspieszyło to znacznie wygraną Amerykanów.
Naloty dywanowe	Atak samolotów bombowych, mający na celu całkowite zniszczenie wybranego celu.
Volkslista	Niemiecka lista narodowa, którą podpisywali Niemcy zamieszkali w Polsce, ludzie posiadający niemieckie korzenie itp. Podpisanie volkslisty wiązało się
Getto	Wydzielona, przymusowo zamknięta, dzielnica miejska zamieszkała przez ludność żydowską w czasie II wojny światowej.
Sondekration Krakau	Akcja Gestapo, przeprowadzona w listopadzie 1939 r., polegająca na aresztowaniu profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Górniczej i osadzeniu ich w obozie koncentracyjnym.
Akcja AB	Potoczna nazwa tzw. Nadzwyczajnej Akcji Pacyfikacyjnej, którą okupanci niemieccy przeprowadzili na terytorium GG między majem a lipcem 1940. Polegała na zamordowaniu kilku tysięcy Polaków należących do elit.
Obóz koncentracyjny	Miejsce uwięzienia, odosobnienia, pracy niewolniczej i masowej zagłady, organizowane przez reżim hitlerowski w III Rzeszy i na ziemiach okupowanych.
Okupacja	Czasowe zajęcie przez siły zbrojne wojującego części lub całości terytorium przeciwnika i ustanowienie tam faktycznej władzy.
Paszportyzacja	Nadanie obywatelstwa radzieckiego mieszkańcom Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi w listopadzie 1939 r.
Deportacja	Zesłanie, wywiezienie do odległej miejscowości na przymusowy pobyt.
Einsatzgruppen	Specjalne Oddziały Operacyjne Policji Bezpieczeństwa, organizowane przez RSHA, które działały na zapleczu frontu. Ich zadaniem było zwalczanie „wrogich elementów. Mordowały przedstawicieli polskiej inteligencji, działaczy politycznych, społecznych oraz duchownych, właścicieli ziemskich.
Holocaust	Ludobójstwo około 6 milionów europejskich Żydów dokonane w czasie II w. św. przez III Rzeszę.
Generalny Plan Wschodni	Plan wysiedlenia za Ural ok. 31 mln ludzi, w tym ok. 20 mln Polaków i osiedlenia w Europie Wschodniej Niemców. Pozostała ludność miała ulec germanizacji lub stać się niewolniczą siłą roboczą.
Łapanka	Nazwa zatrzymania na ulicach okupowanych miast większej liczby przypadkowych przechodniów w celu uwięzienia ich, przesiedlenia, umieszczenia w obozach koncentracyjnych bądź skierowania na przymusowe roboty do Niemiec.
D-Day	Kryptonim daty lądowania wojsk alianckich w Normandii 06.06.1944 r.

3. Postacie

Postać	Opis
Joachim von Ribbentrop	Minister spraw zagranicznych III Rzeszy.
Wiaczesław Mołotow.	Minister spraw zagranicznych ZSRR od 1939 – 1949 r.

Marszałek Edward Rydz - Śmigły	Naczelnny Wódz II RP podczas kampanii wrześniowej.
mjr Henryk Sucharski	Dowódca obrony Westerplatte.
kpt. Władysław Raginis	Dowódca obrony bunkrów koło Wizny nad Narwią.
płk Stanisław Dąbek	Dowódca obrony Oksywia. Popełnił samobójstwo 19.09.
gen. Franciszek Kleeberg	Dowódca SGO Polesie. Wydał ostatni rozkaz kampanii wrześniowej.
gen. Juliusz Rómmel	Dowódca Armii „Warszawa”. Podpisał kapitulację stolicy.
gen. Tadeusz Kutrzeba	Dowódca Armii „Poznań”, który dowodził wojskami pol. w bitwie nad Bzurą.
marszałek Carl Gustaf Mannerheim	Głównodowodzący armią fińską podczas wojny zimowej.
marszałek Philippe Petain	Stał na czele rządu, który podpisał akt kapitulacji Francji w czerwcu 1940 r. Później stał na czele rządu Vichy.
płk Charles de Gaulle	Dowódca francuski, który stał na czele Komitetu Wolnych Francuzów. Dowodził żołnierzami francuskimi, którzy przedostali się do Anglii.
Winston Churchill	Premier Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej.
Franklin Delano Roosevelt	Prezydent USA podczas II wojny światowej. Zmarł w kwietniu 1945 r.
gen. Erwin Rommel	Głównodowodzący Afrika Korps – jednostek niemieckich w Afryce Północnej.
Friedrich von Paulus	Feldmarszałek 6 armii niemieckiej, który dowodził atakiem na Stalingrad. Podpisał kapitulację 6 armii w lutym 1943 r.
Josip Broz Tito	Dowódca Powstańczej Armii Jugosławii. Przywódca Jugosławii po wojnie.
Hans Frank	Nazista, który stał na czele Generalnego Gubernatorstwa.
Władysław Raczkiewicz	Prezydent RP na uchodźstwie 1939 – 1947.
gen. Władysław Sikorski	Premier rządu polskiego na emigracji i Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych podczas II w. św. Zginął w wypadku w 1943 r.
gen. Władysław Anders	Dowódca Armii Polskiej w ZSRR, utworzonej po podpisaniu układu Sikorski – Majski, a następnie II Korpusu Polskiego, który walczył pod Monte Cassino (1944)
Stepan Bandera	Ukraiński polityk niepodległościowy o poglądach skrajnie nacjonalistycznych, jeden z przywódców Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów podczas II w. św.
gen. Kazimierz Sosnkowski	Dowódca Komitetu Ministrów do Spraw Kraju w rządzie emigracyjnym, a tym samym dowódca Związku Walki Zbrojnej. Po śmierci gen. W. Sikorskiego został Naczelnym Wodzem.
Stanisław Mikołajczyk	Premier rządu polskiego na emigracji od lipca 1943 r. po śmierci gen. W. Sikorskiego.
gen. Stanisław Maczek	Dowódca Pierwszej Dywizji Pancerniej, wchodzącej w skład PSZ, która walczyła pod Falaise , Bredą, Ypres i zajęła Wilhelmshaven (1944).
gen. Stanisław Sosabowski	Dowódca 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej, która wzięła udział w Operacji „Market Garden”, i walczyła pod Arnhem w 1944 r..
gen. Stanisław Kopański	Dowódca Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich, która walczyła w Tobruku

4. Uczeń powinien umieć:

- a) znać postanowienia pierwszego i drugiego paktu Ribbentrop – Mołotow, umie ocenić konsekwencje zawarcia paktu;

- b) porównać cele i metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce; umie wymienić konkretne przykłady podejmowanych działań wobec ludności polskiej przez okupantów,
- c) sytuować w czasie i przestrzeni etapy i fronty II wojny światowej – oznacza to, że uczeń potrafi wskazać na mapie główne wydarzenia II wojny światowej, potrafi ułożyć wydarzenia w kolejności chronologicznej, wie co się działo w którym roku na frontach II wojny,
- d) przedstawić przyczyny i skutki Holocaustu, umie scharakteryzować politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej na ziemiach zajętych przez III Rzeszę, omówić na czym polegało „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”
- e) przedstawić okoliczności powstania koalicji antyfaszystowskiej; uczeń zna postanowienia Karty Atlantyckiej, Deklaracji Narodów Zjednoczonych,
- f) wymienić postanowienia konferencji w Waszyngtonie (1942) i Teheranie (1943),
- g) przedstawić stosunki polsko – radzieckie w latach 1939 – 1943; umieć wyjaśnić przyczyny zerwania tych stosunków;
- h) scharakteryzować udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej.

5. Zadania na mapie. Uczeń:

- a) wskazuje na mapie najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej,
- b) zaznacza na mapie ziemie polskie wcielone do III Rzeszy, obszar GG, i ziemie zagarnięte przez ZSRR,
- c) wskazuje państwa alianckie i państwa osi,
- d) wskazuje miejscowości, w których utworzono obozy koncentracyjne,
- e) zaznacza na mapie miejsca bitew, w których brali udział polscy żołnierze na frontach II wojny – Narwik, Falaise, Arnhem, Lenino, Monte Cassino, Tobruk,
- f) zaznacza państwa zajęte przez III Rzeszę i ZSRR w latach 1939 – 1941 .